

KOT

vesz.

ABNÉ

muló

a n. é.

összes

kat

Fő-utca nyos

S,

és min-
bb véd-
96 K-tól
határig
rmenie-
13-12 7)
— Összes
yen és bér-
alacsonyabb
ani.
nerstr. 15.

Y

e.

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 104. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egy szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak et.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda május 6.

Három törvényjavaslat.

— május 6.
A képviselőház ülészaka nevezetes törvényalkotásokkal indult meg. Günther Antal igazságügyminiszter terjesztett be ugyanis három javaslatot, amelyek közül kettő különösen jelentős szociális, társadalmi és gazdasági szempontból egyaránt.
Az egyik fontos javaslat az országos ügyvédi gyám- és nyugdíj-intézetéről szóló törvényjavaslat. A törvényjavaslatnak az a célja, hogy az ügyvédi kar erkölcsi és anyagi erejének fokozására olyan intézmény létesüljön, amely a munkaképtelenné vált ügyvédeknek és az elhalt ügyvédek családtagjainak megélhetését biztosítsa.

Régen erre törekednek az ügyvédek, de a problema megoldhatatlannak látszott. Sok tervezgetés után végre a budapesti ügyvédi kamara fölvetette az ügyvédek országos gyám- és nyugdíj-intézetének ter-
vét, amelyet a legutolsó ügyvédi nagygyűlés is magáévé tett és memorandumban kérte az igazságügyminisztert, hogy a nyugdíj-intézetéről szóló törvényjavaslatot készítsen el és terjeszse a Ház elé.

A törvényjavaslat harminc szakaszból, egy általános megokolásból, egy részletes megokolásból és az országos gyám- és nyugdíj-intézet részére való matematikai táblázatból áll. A törvényjavaslat szerint az intézet székhelye Budapest lesz és az intézetnek az ügyvédi kamarák ügyvédi lajstromába felvett minden ügyvéd tagja törvényről fogva tagja lesz. Az intézeti tagság az ügyvédi lajstromba történt jogerős felvétellel kezdődik és az ügyvédi kamarai tagság megszűnésével végződik. A tagokat a javaslat évi járulékok fizetésére kötelezi. Az évi járulék hatvan koronánál kisebb és százhusz koronánál nagyobb nem lehet.

Az ügyvédi kamara választmánya a kamarának fizetni nem tudó tagját, külö-

nös méltánylást érdemlő okból, az intézeti járulék fizetése alól egészen vagy részben felmenthetik. Azt a tagot, akit a fizetés alól nem mentettek fel és aki intézeti járulékát ennek dacára sem fizeti meg, az esedékesség napjától számított két éven belül, az ügyvédi kamara az ügyvédi lajstromból törölni köteles. A törles ellen a jogorvoslatnak van helye. Az intézettől járó ellátásról a törvényjavaslat 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20. és 21. szakasza rendelkezik.

Ugyancsak fontos a birtokrendezésről szóló törvényjavaslat is. A mostani törvények hiányosak és különösen a kisebb birtokok szorultak a törvény nagyobb védelmére az ellenük támadó kifosztási kísérletekkel szemben. A visszaéléseknek véget vet majd a törvénynek az a rendelkezése, hogy a közlegelők és pedig jogtörténeti jellegükre való tekintet nélkül nemesi és urbéri jellegűek egyaránt csak a földmivelésügyi miniszter engedélyével oszthatók föl.

Végül törvényjavaslatot terjesztett elő az igazságügyminiszter Paraguay köztársasággal a közönséges büntettek kölcsönös kiadatása dolgában kötött szerződésről.

A délmagyarországi tanítók nagygyűlése.

Felhivas

Délmagyarország tanítóit és tanügybarátaikhoz.
„Bátran, gondosan és Istenben bízva — előre!” A Délmagyarországi Tanítóegylet jellegével szólnak most Hozzátok, kedves Kartársak, tisztelt Tanítótársak, midőn Nagyszentmiklós város közönsége szives meghívásának készséggel engedve, a Délmagyarországi Tanítóegylet XLII. nagy- és közgyűlését folyó évi július hó 13., 14. és 15. napjaira Nagyszentmiklós városába ezennel egybehívjuk.

Midőn pedig egyesületünk jellegével szólnak Hozzátok, tesszük azt azon erős meggyőződésben, hogy abból mindannyian szép és nemes hivatásunk teljesítésére erőt és kitalást meríthetünk.

A „TORONTÁL” tárcája.

Dalokból.

Valaki eldobta magától a gondját,
Egy szomorú élet foszadózó rongyát;
Mondják: hogy tehetted? — olyan szép az élet...
S amint elhallgatom a miket beszélnek:
Szemem könybe lábbad...
Hallgatagon jönnek s némán körülvesznek
Sötét, siri árnyak...
— Annak a halottnak érzem, mi a buja, —
S mikor haza érek rád borulok sirva:
„Hej, mi lehet ott fölön
Számunkra a fényes
Csillagokba írva?”

Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

Egy vak és siketnéma író könyvéről.

(A „Torontál” eredeti tárcája.)
„Az lehetetlen — kiáltja el magát nem egy kételkedő olvasója eme mese izü, látszólag szenzációt vadászó cikknek. Hihetetlennek látszik még az utolsó kulturregyleti közgyűlésen a temesvári siketnéma intézet széles szaktudományu igazgatója, Zádor Endre által ismertett módszer bámulatos eredményeivel szemben is, hogy egy az anyatermészetü oly könyörtelenül megtagadott emberi lény, aki amellet, hogy sem be-

szélni, sem másnak beszédét hallani nem képes, tetejében még a látás képességétől is megfosztatott, hogy — mondjuk — az ilyen tüneményes emberi teremtmény gondolatait rendszerbe foglalni és irodalmi nivón álló könyv alakjában közkézhez juttatni képes volna. És mégis, nem egy feltűnési viszketegtől ösztönzött hirtájhász fantáziájában létezik a feirathban jelzett könyv csak, de kézzelfogható valóság. A könyv címe „Optimismus”. Szerzője pedig egy világtalan, siketnéma, Keller Ilona nevű nő.

A fiatal amerikai író neve, mint egy bámulatra elragadó kulturtüneményé a legszelebb körökben ismeretes. Szűkebb hazájában, a nagy vizentuli világrészben, de még a mi Harden—Polónyi—Dános és pogromos pörökben gyönyörködő földrészünkben is tudvalevő dolog, hogy ez a szerencsétlen jankeenő, aki egyéves korában egy halálos betegségből csudalatos módban föl-lábadva, szemevilágával együtt beszélő és halló képességét is elveszítette, ugyszólván sem nap-fényt, sem emberi hangot világeletemben nem látott, illetve nem hallott. És ez a tüneményes leánygyermek emberfölötti energiával leküzde mindennemü testi és szellemi akadályokat, megtanult magát a nyelv segítségével érthetővé tenni. A leánygimnáziumot kifünő sikerrel végiglátogatván, mint rendes hallgató iratkozott be a newyorki egyetembe, ahonnan 23 éves korában

kikerülve, angol anyanyelvén kívül ért németül és franciául, azonkívül széleskörü olvasottság és tudományos ismeretek felett rendelkezik, az irodalom, történelem és bölcsészet terén, írói fényes tehetségéről pedig már az ő „Eletem története” címü feltűnést keltő műve szolgáltatott fényes tanubizonyosságot.

Az átlagos gondolkozást és közönséges irmodort pedig messze túlhaladó bizonyítékait adta Keller Ilona Stuttgartban 1906-ban az angol eredetijéből Lautenbach Rudolf német fordításában megjelent könyvében, amelynek címe: „Optimismus, Egy hitvallomás”. A korszakos könyv első lapján ott díszlik a szerencsétlen szerzőnő arcképe. Látványára mély meghatottság vesz erőt a megfigyelőn, szelid lemondás olvasható le a lecsukodott szemek mellett is átszellemült szépséges arcvonásaiból, amint egy amerikai deákné jelmezében, a fehér ruhát fedő talárban és díszes barettel dus hajzatu fején elárulja tiszteletet parancsoló hivatását, de nem azt, hogy szerencsétlennek, boldogtalannak, a világgal meghasonlott-nak tartja magát, sőt azt a benyomást teszi az a leányos arckép, mintha tiltakoznék az üdétlen részvét ellen, melyet netalán a szemlélő vele szemben kifejezésre juttatni akarna.

Hiszen „Optimismus” vagyis a világ menetének a legjobb oldalról való szemlélése életét uraló jelszava! Hisz az a boldogságos világnézet,

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Fiu öltönyök 4 K.-tól kezdve	Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve	Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve
Fiu felöltő 8 „ „	Uri- és leány-kimono és gallér . . 8 „ „	Uri felöltő 15 „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó. a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

KOVÁCS GEDÉON

Telefon 141. 275-34.17 angol szabó-műhely. Telefon 141.

támogatásuk mellett kifejtjük és egyúttal hazafias érzelmünknek hazánk nagynevű tudósa, Révai Miklós iránti kegyeletünknek szülőhelyén emelt emlékszóbránál leendő újbóli leróásával kifejezést adjunk.

Ezzel tiszteletteljesen meghívjuk jelen felhívásunk után egyesületünk összes tiszteletbeli, rendes és pártoló tagjait, nemkülönbön a mélyen tisztelt tanúgybarátokat is a Délmagyarországi Tanítóegyletnek f. é. július hó 13., 14. és 15. napjain Nagyszentmiklós városában megtartandó XLII. nagy- és közgyűlésére, midőn egyben tisztelettel felkérjük a tisztelt tagtársakat, hogy a nagy- és közgyűlésen való részvételüket 2 korona beküldése mellett, teljes címük közlésével annak idején, legkésőbb f. é. június hó 25-ig Nagyszentmiklóson a helyi bizottság pénztárosánál bejelenteni sziveskedjenek.

Akik a nagygyűlésen előadásokat tartani óhajtanak, felkérjük, ebbeli elhatározásukat az előadás címének és tételeinek beküldése mellett az alulírott egyleti elnökségnél Fehértemplom f. é. május hó 15-ig bejelenteni, mivel a nagy- és közgyűlés tárgysorozata a Délvidéki Tanúgynek f. é. június hó 1-én megjelenő számában közzététetni fog.

Hazafias kartársi üdvözléssel

Fehértemplom, 1908. május hó 1-én.

Schenk Jakab s. k., Zsutty Béla s. k.,
egyl. elnök egyl. titkár.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 $\frac{1}{2}$ ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 9 $\frac{1}{4}$ óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva minden nap d. u. 5 óratól este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óratól este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 óratól 12-ig.

Május 7. Jegyzői nyugdíj vál. ülés.
Május 7. Tavasz közgyűlés.
Május 11. Közig. biz. ülés.

— **Személyi hír.** Sieghardt Rudolf v. b. t. t. külügyminiszeri osztályfőnök, ma Nagybecskerekre érkezett, hogy elhalt édesanyja Singer Ernesztina uró temetésén résztvegyen.

Zsadányi Béla földmivelésügyi osztálytanácsos és Matyasovszky Miklós miniszeri titkár, ma érkeztek meg Nagybecskerekre, hogy a nagybecskerek—muzsiai határban levő kincstári fekvőségeket megvizsgálják.

— **Az állandó választmány ülése.** Torontálvármegye állandó választmánya ma délben Botka Béla főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a tavaszi közgyűlés elé kerülő több ügyet készített elő.

mely tüzfellegetként beragyogja létének sötét éjjelét sugalmazta világra szóló könyvét, mely három részre oszlik, u. m. „Külső optimizmus”, „Belső optimizmus” és „Gyakorlati optimizmus”.

Hogy ugy tartalmára, mint irányára nézve mily fogadtatásban részesült e könyv megjelenésekor a művelt közvélemény részéről, bizonyítja többek között Mark Twain, aki úgy nyilatkozott, hogy a 19. század legnagyobb csodái Napoleon és Keller Ilona. S bár a könyv elejétől végig megérdemelné, hogy közkincsévé tétessék minden hirdapolvasónak, aminek következtében talán mégis csak valamivel szelidebb hangok hallatszanának ki az időszerű irodalmi termékek hasábjai-ból, a rendelkezésünkre álló térre való tekintettel a következő jellegzetes megjegyzésekre szorítkozunk:

Keller Ilona így ír: Tanulmányaim ideje végén, előre vetem tekintetemet büszke reményekkel, telt szívvel, hogy mily tevékenységet rejt számomra a jövő rejtélyes öle. A világ események forgandósága közben a reám eső rész csak korlátozott lehet, de az a tény, hogy az a rész, a munka, megbecsülhetetlenné teszi rám nézve. Igen, már a kívánság, az akarat, dolgozni, egy maga is „optimizmus”.

Továbbá: „Több oldalról állították, hogy Carlyle az embereket a zord valóságtól elvezetni és nehéz munkával és megerőltetéssel — föld felé meredt tekintettel — nyomoruságukat velők elfelejtetni akarta”. De ez nem Carlyle szándéka. „Balga” — így kiált fel — „Az ideál te benned meg van, az akadályt is magadban keresd. Teremtsd ki az ideált a nyomoruságos szegényes valóságba. Szeress, gondolkozzál, higgy és légy szabad.” Világos, hogy mit gondolt, munkálkodni, alkotni annyi mint életet elővarázsolni a chaosból, ez teszi az egyént egy világgá, egy tervszerű rendszerré, a rend pedig „optimizmus”.

Nemde e világtalan fiatal nő világosan lát és néma, írott szava elég sokat mond!

Dr. Klein Mór.

— **A torontáli jegyző-egyesület közgyűlése.** A torontálvármegyei községi és körjegyzők egyesülete ma délután 4 órakor tartotta a vármegyházán ezidei rendes évi közgyűlését, amelyről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **Eljegyzés.** Dr. Sajóviz Sándor panaszosai ügyvéd eljegyezte Temmer Dávid helybeli nagykereskedő leányát Margit kisasszonyt.

— **A honvéd tűzoltótanfolyam berekesztése.** A torontálvármegyei tűzoltószövetség szombatra folyó hó 9-ére délután 3 órára tervezi a honvédelegénység tűzoltótanfolyamának berekesztését, amelyre a helybeli zászlóaljparancsnokságot és minden érdeklődőt meghívunk.

— **A kulturegyesület pályázata.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tudvalevőleg 500 kor. pályadíjat tűzött ki egy a magyar nyelvi ismétlő tanfolyamokhoz szükséges felnőttek számára való segédkönyvre. A pályázati határidő május elsején jár le s ezért az egyesület igazgatósága tegnap dr. Vinczehidny Ernő elnöklésével ülést tartott, hogy a pályázat dolgában a további intézkedéseket megtegye. Az ülésen jelen voltak: Jankó Agoston, Balácsi József alelnökök, Bányai Jakab, dr. Brájjer Lajos, Czeglédy István, Fischer Mór, Jeszenszky Nándor, Knyaskó Lajos, dr. Klein Mór, dr. Nagy Dezső, Somfai János, Szenes Adolf és Wégling István. Az igazgató jelentette, hogy a kitűzött pályáztatásra négy pályamű érkezett be, a következők jelleggel:

1. Ki irni tud, olvasni is tud, mert már olvasott akkor, mikor irni kezdett. 2. A hazáról sohasem szabad megfeledkezni, mert akinek Magyarország adott életet, az nem lehet más, mint magyar. 3. Elő nyelvet élő beszéddel. 4. A magyar nyelv tanítása a nem magyar ajku iskolákban mindig a szemléletből induljon ki.

Az igazgatóság elhatározta, hogy a pályamunkák megbírálatát három tagú szakbizottságra bizza, amelyre a maga részéről Wégling István áll. el. iskolai tanító, igazgatósági tagot küldi ki. Fölkéri továbbá az igazgatóság a torontálmegyei tanfelügyelőt, hogy a maga részéről jelöljön egy bírálót a működő tanítók sorából, a harmadik bíráló bizottsági tag kijelölésére pedig a Délmagyarországi Tanítóegyesület elnökségét kéri föl. A bírálati határidő folyó évi szeptember elseje s a pályázat eredményét az egyesület őszi igazgatósági ülésén hirdeti ki. Több más folyó ügy elintézése után az ülés véget ért.

— **Feloldott képviselőtestületi határozat.** A belügyminiszer Szerbittebe község képviselőtestületének azon határozatát, amelyben kimondja, hogy a község tulajdonát képező tűzoltószereket az önkéntes tűzoltótestületnek ki nem adja és azt segélyben nem részesíti, feloldotta és a község képviselőtestületét újabb határozathozatalra utasította.

— **Jubiláló plébános.** Törökkanizsáról írják a következőket: Községünk közszeretében álló plébánosa, Rác Ferenc kerületi esperes, pápai kamaras Szent György napján jubileumot ült. Leikpásztorágának 25 éves évfordulója volt e napon, melyet hívei, tisztelői és jébarátai méltó ünnepély keretében ülték meg. A helyi bucsuval egybekötve d. e. ünnepi istentisztelet volt, a melyen Ugi Géza káplán segédlete mellett Imhoff János szanádi plébános ünnepi misét mondott, míg Farkas csókai plébános magasröptű prédikációban fejtegette a Szent György nap jelentőségét. Az istentisztelet után az ünnepelt tisztelőre a paplakban magyaros vendégszeretettel elkészített ünnepi ebéd volt, amelyen a jubiláló plébános lelkes szavakban emlékezett meg az elmúlt 25 esztendőről. Visszapillantva a lefolyt egy negyed századra, az eltöltött időre és kifejtett munkásságára, végtelen meglepődés tölti el szívét, mert látja, hogy eredményesen működött. Az elvetett mag kelt s termékeny talajra talált. Kéri híveit, tisztelőit, jóbarátait, hogy részesítsék tovább is abban a szeretetben, bizalomban, amelyet 25 év alatt tapasztalt tőlük, hogy tovább is hirdesse Isten igéit, hirdesse azt a szeretetet, amely nem ismer szegény és gazdag között különbséget és mindnyájunkat egy haza gyermekének vall. Bolgár István helybeli ügyvéd választott ezután, ismételtlen bizossíva Rác Ferencet a hívek szeretetéről. Az ünnepély a késő éjjeli órákban a legfesztelenebb hangulatban ért véget.

— **Katholikus népszövetség Nagykikindán.** Mint Nagykikindáról írják, Dietl Gusztáv ottani r. k. segédlelkész meghívására a múlt héten meglehetősen népes értekezlet folyt le a r. kath. népiskola közgyűlési termében, mely a róm. kath. népszövetségnek Nagykikindán leendő megalakítását határozta el. Az értekezleten mintegy 250-en jelentek meg, férfiak és nők vegyesen. Az egyesület céljait Sziller Károly németül,

Pallanik lelkész magyarul fejtette ki, azután dr. Türk Marcell beszélt és végül az egybe-hívó mondott néhány szót, berekesztvén az értekezletet, mely a szövetség megalakítását határozta el.

— **Bülvádi feljelentés Gligorijevits János ellen.** A gör. kel. szerb hitközségnél előfordult — lapunkban már ismertetett szabálytalanságokból kifolyólag, a szerb egyházmegyei püspöktől ki-nevezett vizsgálóbizottság Gligorijevits János, hitközségi gondnok ellen, hűtlen kezelés és sikasztás miatt, bülvádi feljelentést adott be az ügyészséghez. Az ügyészség az ügyet a helybeli városi rendőrségnek adta ki nyomozás végett, amely most az ügy teljes felderítésén fáradozik. Gligorijevits János tudvalevőleg az itteni radikális szerbpárt vezetője, oszlopos tagja és szószólója városi és megyei közéletben s így visszaélései természetesen kinos feltűnést keltenek radikális szerbek körében.

— **Egy délvidéki takarékpénztár csődje.** A temesvári törvényszék az Első varjasi takarékpénztár mint Részvénytársaság vagyonaára elrendelte a csődöt. Kiderült ugyanis, hogy az említett pénztárnál horribilis hiányt: hatszázezer kor. eltűnést állapítottak meg. Nemcsak az alaptőke veszett el, de a tartalékalap, sőt a betétek nagy része is. A takarékpénztár csődügyében az eljárás a legszélesebb mederben folyik Kisfaludy Kálmán tömeggondnok tegnap kiutazott Varjasra, hogy a bank ügyeit átvegye. Számos szabálytalanságot és hiányt konstatait ő is úgy, hogy még a tegnapi nap folyamán sürgönyileg feljelentést tett a központi vizsgálóbíróknál és a bünyügyi zárlat elrendelését kérte. Most a vizsgálóbíró kiutazott Varjasra.

— **A bajai főnyeremény.** A szabadkai törvényszék két heti tárgyalás után tegnap hirdette ki az ítéletet a bajai szenzációs sorsjegyesalási bűnpörben. A törvényszék úgy Wagner Sándor könyvelőt, mint Prigly Károly pénztárost nem bűnösnek mondotta ki a csalás és okirathamítás büntetében és a vád alól felmentette.

— **Rófókereskedők a házalási szabályrendelet ellen.** A torontálmegyei kisebb rófoskereskedők elhatározták, hogy a reájuk nézve sérelmes megyei házalási szabályrendelet ellen tiltakozó kongresszust tartanak Nagybecskereken. A kongresszus napját legközelebb állapítják meg és erről külön felhívásban értesítik a nagyközönséget.

— **Gyilkosság az utcán.** Törökkanizsáról jelentik, hogy Ujjfalusi Vince ottani lakos a napokban Terényi Jánost az utcán hasba szurta. Terényi ott a helyen kiszenvedett. A vizsgálat megejtésére Déván Ottó kikindai kir. ügyész tegnap Törökkanizsára ment.

— **A nagyszentmiklósi gyilkos kasszafuró.** Egy hírbedt rablót keres mostanában három vármegye esendőrsége. Gyuricza János a neve a tizenhat évig feyházban ült betörőnek, aki legutóbb Nagyszentmiklóson járt és ott egy kereskedő pénzeszekerényét felfeszítve, abból huszonkétezer koronát lopott el. Munka közben meglepte a rablót egy községi rendőr, akit Gyuricza agyonlőtt. Azóta a betörőnek nyoma veszett. Mult hónap kilencedikén éjjel ugyanis Nagyszentmiklóson Klein Béla fűszerkereskedő üzletébe két betörő hatolt be és az ott levő Wertheimszekerényét feltörték, abból huszonkétezer koronát elloptak. Az éjjeli szolgálatot teljesítő rendőrt, aki a zajra odasietett, revolverrel agyonlőtték. Azután kocsiira ülték és elmenekültek. A csendőrség egész Szegedig üldözte a menekülőket. Szegednél nyomukat veszítette. Az idegenekről adott leírás alapján a csendőrség azután megállapította, hogy a rabló nem lehet más, mint Gyuricza Sándor hírbedt gonosztevő, aki már tizenhat esztendő ült Vácott. A nyomozás most odairányul, hogy Gyuriczának Aradon lakó szeretőjétől akarnak szerezni biztos adatokat a kutató közegek.

A szerb takarékpénztár zavarai.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, május 6.

A szerb takarékpénztár részvényesei tegnap délután 2 órakor igen látogatott közgyűlést tartottak, hogy az ismert szabálytalanságok ügyében állást foglaljanak.

A közgyűlés, amely teljes nyugalomban és rendben folyt le, Závics János, a felügyelőbizottság elnöke megnyitván, előadta, hogy a közgyűlés összehívását az intézetnél észlelt szabálytalanságok tették szükségessé. Ezután pedig dr. Vászity Endrét, az intézet ügyészét jelentéstételre kérte fel.

Dr. Vászity Endre jelentése után pedig Zomborski Izidor, a zágrábi szerb bank kiküldöttje számolt be a vizsgálat folyamán általa talált hiányokról. Zomborski Izidor terjedelmes

dőterjesztésében megállapítja, hogy a váltó-
tárcában talált kötes anyag 81.000 koronát tesz
ki és egyúttal a hitelezők által folyó hó 2-án
megtartott értekezletéről megemlékezve, hang-
súlyozta, hogy azok a takarékpénztár fenntartását
őhajlják, de csak két feltétel alatt.

Ezek a feltételek a következők: Először is
a jelenlegi igazgatóság mondjon le-
másodszor pedig, hogy a részvények 40%-ja
lebélyegeztessék.

A közgyűlés most ad hoc elnöknek Po-
povics Kócsa perlaszi takpt. igazgatót választotta
meg, aki a hitelezők által szabott feltételek
elfogadását indítványozta, amely indítványt a
közgyűlés egyhangulag elfogadta. Miután még az
igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak lemondását
bejelentette, az új igazgatóság és felügyelő-
bizottság választását rendelte el.

A választás megejtetvén, az új igazgatóság
és felügyelő-bizottság 6 évre a következőképen
alakult meg. Igazgatóság: Mucsalov Iván, idb.
Lukics Lyubomir, Popovics-Péci Szilárd, dr.
Gyorgyevits Milos, Králjev Lázár, Jovánovics
Bozsidár, Czvejanov Dusan, Stefanovits János
városi tanácsos, Vorgity Péra, Magyarov Szvetozár,
Thurinszky Gyurica és Ratzkov Száva. —
Felügyelő-bizottság: Dr. Král Tamás, Matejits
Gyula, Szávits Sándor és Pánics Dániel városi
tanácsos.

A megejtett választás után Sztákiy
Zsárkó részvényes oly értelemben szólalt fel,
hogy az új vezetőség minden pártpoli-
tika mellőzésevel, csakis az intézet érdekét
tartsa szem előtt és csupán az intézet újult fel-
virágzására törekedjen.

A közgyűlést 5 órakor azzal a határozattal
rekesztették be, hogy az igazgatóság mielőbb
újabb közgyűlést hívjon össze, amelyen dr.
Zsupánszki azon indítványa kerüljön nap-
rendre, hogy az osztalékok mindaddig ki ne
fizetessenek, amíg a hiányok teljesen fedezve
nem lesznek.

Színház művészet.

* **A budapesti Cabaret vendéggjátéka.** Nagy
Endre, a jeles író vezetése alatt álló budapesti
Cabaret, tegnap tartotta Nagybecskerekén első
előadását a városi színházban. A társaság jóhíre
szép közönséget vonzott a színházba s az ér-
deklődést mindenképen meg is érdemelte, mert
műsorszámok szípköröző ötlettel és szellemes-
séggel teltek s a közönség egész este pompásan
mulatott. Ragyogó humor áradt le a színpadról,
amely a társaság tagjainak kitűnő előadásában
állandó derűltégen tartotta a közönséget. A
humorba belevegült egy kis pikantéria, de csak
éppen annyi, ami izesebb teszi a humort s
mondhatni, jóval kevesebb, mint amennyit a mai
modern darabokban találunk. A kis művésztár-
saság lelke Nagy Endre, aki nemesak mint író,
de mint conferenciér is általánosan kedvence a
közönségnek s ő maga képes szellemi ötleteivel
kitölteni egy cabaret előadást. A társaság hölgy-
tagjai Szécsi Magda, Balogh Erzsé, Kepf
Jolán, Szász Ilona, Fábian Kornélia s a
férfiak: Ferenczy Károly, Kovács Gyula-
Sajó Géza, Huszár Károly, Máhr Nándor,
akik mind nagy hatással adtak elő a mókákat
magán- és párjeleneteket és aktuális tréfákat.
Az énekszámokat Hetényi Albert, a jönevű
zeneszerző kísérte zongorán, aki egyúttal legtöbb
előadott zeneszámnak szerzője is. A társaság ma
este friss műsorrall tartja második előadását.

* **Polgárak Nagykikindán.** Mint Nagykikindá-
ról jelentik, Polgár Károly színtársulata ott
szombaton kezdte meg egy hónapra terjedő elő-
adásait a Vig özeveggyel. A társulat előadásai
iránt meglehetősen az érdeklődés és elég szép
bérletet is sikerült összegyűjteni. Az eddigi elő-
adásokat a közönség nagy tetszéssel fogadta s
az ottani sajtó is meleg elismeréssel szól rójuk,
csak a társulat drámai művésznőjének, Jászai
Olgának távoztása kelt sajnálkozást.

* **A műkiállítás megnyitása.** A budapesti
Eggenberger-féle műkereskedéstől a felső keres-
kedelmi iskola dísztermében rendezett műkiállítás,
amelynek keretében leghíresebb művészeink
is képviselve vannak, ma délután 6 órakor nyílik
meg, amikor a meghívott közönségnek mutatják
be a tárlatot.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 6. (A „Torontál“
eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén
megkezdte az 1908. évi költségvetés
vitáját, amelyhez ma két szónok szólalt föl.
Azután Andrássy válaszolt a soproni átirat
dolgában és végül interpellációk voltak.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt, aki
10 órakor nyitotta meg az ülést, amelyen
Apponyi kivételével a kormány valamennyi
tagja jelen volt.

A jegyzőkönyv hitelesítése s elnöki
jelentések után Darányi Ignác földmive-
lési miniszter betértesztette a vízrendezés-
ről szóló törvényjavaslatot, Wekerle Sán-
dor miniszterelnök pedig az állami szám-
vevőszék módosításáról szóló javaslatot.

Ezután több nemzetiségi képviselő
mentelmi ügye körül kerekedett rövid vita,
mely azzal végződött, hogy az illető kép-
viselőket kiadták.

Most következett az 1908. évi költség-
vetés tárgyalása.

A költségvetést Hoitsy Pál előadó
ismerteti behatóan s elfogadásra ajánlja.

A meginduló általános vitában Polt
Mihály nemzetiségi képviselő szólalt föl, aki
a költségvetés hiányait fejtegeti s végül
kijelenti, hogy azt nem fogadja el.

Utána Simkó József beszél s kijelenti,
hogy miután teljes bizalommal visel-
tetik a kormány iránt, a költségvetést
elfogadja.

Itt a vitát félbeszakították s áttértek az
interpellációkra.

Először Andrássy Gyula gróf bel-
ügyminiszter felett Bánffy Dezső bárónak
a soproni határozat dolgában tett interpel-
lációjára. A miniszter kijelenti, hogy tisztán
jogszokásból, régi gyakorlat alapján hagyta
jóvá a soproni határozatot s politikai hiba
volna a magyarsághoz ösztönözni német-
séget ilyen lokális érdekű határozat meg-
semmisítésével megriasztani. Kéri válaszá-
nak tudomásul vételét.

Bánffy Dezső báró nem veszi
tudomásul a választ, a Ház azonban tudomá-
súl veszi.

Bozóky Árpád kéri, hogy interpel-
lációját máskor mondhassa el, amihez a
Ház hozzájárul.

Végül Mezőfi Vilmos interpellált,
hogy mi van az általános választói joggal.
Interpellációját kiadták a belügyi
miniszternek.

Ezzel az ülés véget ért.

Csernoch püspök összeférhetlensége.

Budapest, május 6. (A „Torontál“
eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén
az elnök bejelentette, hogy Cser-
noch János csanádi püspök képviselői
mandátuma ügyében az összeférhetelenségi
bizottság május 23-ikán fog határo-
zni.

A német császár Pólában.

Budapest, május 6. (A „Torontál“
eredeti távirata.) Mint Pólából sürgönyzik,
ott nagyban készülnek Vilmos császár
fogadtatására s a kikötőt már pompásan
földszitették A császár megérkezésének
idejét még nem tudják.

A függetlenségi párt új alelnöke.

Budapest, május 6. (A „Torontál“
eredeti távirata.) A függetlenségi párt teg-
nap este tartott értekezletén betöltötte a
Polónyi Géza lemondása folytán eddig
üresedésben levő második alelnöki állást.
A választás politikai körökben meglehetősen
feltűnést kelt, mert a tisztségre nem
Polónyit választották meg újból, hanem
Sághy Gyulával töltötték be a tisztséget.

Német fejedelmek Bécsben.

Budapest, május 6. (A „Torontál“
eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik,
Ferenc József császári jubileumára
már egymásra érkeznek a fejedelmi ven-
dégek Igy ma nagy kísérettel Bécsbe ér-

keztek a württembergi király, Luitpold bajor
régensherceg s a badeni nagyherceg.

A választói jog.

Budapest, május 6. (A „Torontál“
eredeti távirata.) A képviselőház folyosó-
ján ma ismét sokat beszéltek a választói
jogról. Megint azt beszéltek, hogy a vá-
lasztói jog plurális lesz s hogy a man-
dátumok száma negyvennel szaporodni
fog. Még azt is mesélték egyesek, hogy a
jelölteknek a választás alkalmával bizo-
nyos összeget kell majd deponálni.
Mindezt persze csak szóbeszédként lehet
fogadni.

A horvát képviselők.

Budapest, május 6. (A „Torontál“
eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgöny-
zik, holnap az összes horvát képviselők
Budapestre utaznak, hogy részt vegyenek
a költségvetési vitában.

Polónyi a képviselőházban.

Budapest, május 6. (A „Torontál“
eredeti távirata.) Polónyi Géza ma meg-
jelent a képviselőházban, ahol hívei élén-
ken megjelenezték.

A dánosi pör.

Budapest, május 6. (A „Torontál“
eredeti távirata.) A dánosi pörben ma is tovább
folytak a tanúkihallgatások, amelyek között azon-
ban nevezetesebb vallomás nem volt. A pör
előreláthatólag még nyolc-tíz napig tart.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 6. (A nagybecskereki
Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén
deli záriatkor a következő áratok jegyezték:
Buza (májusra 1908.) . . . 23.28 — —
Buza (októberre 1908.) . . . 19.80 — —
Rozs (októberre 1908.) . . . 17.24 — —
Zab (októberre 1908.) . . . 13.08 — —
Tengeri (júliusra) 13.08 — —
Tengeri (májusra) 12.84 — —

Közgazdaság.

Adriai biztosító társulat Triesztben. Ezen
biztosító társulat rendes közgyűlése, melyen az
elmúlt 69-ik üzletév zárszámadásai terjesztettek
elő, április hó 25-én tartott meg. Az 1907-ik
évi üzleti jelentésből a következő fontosabb ada-
tokat említjük fel. Az életbiztosítási ágazatban
11.735 ajánlat nyújtott be 73.077.214 korona
biztosítási tőkére és 64.691.854 korona tőkére
— az előző évinél 7.782.636 koronával nagyobb
összegekről — szóló kötvény állítattott ki. Az
1907. december 31-én mutatkozó állomány bi-
zosított tőkében 392 millió és biztosított évjá-
radékokban 1.286.038 koronára rugott. A bizto-
sított tőkének a tiszta szaporulat 34.104.044
korona. A befolyt biztosítási díjak összege
17.603.179 korona; a halál és elérési esetek-
ben, valamint évjáradékok fejében kifizetett ösz-
szegek 8.036.236 koronát igényeltek. A kamat
mérésére szánt ideiglenes díjtartalékokhoz további
300.000 korona csatoltatott. Az életbiztosítási díj-
tartalék az év végén 107.658.805 korona és a
viszontbiztosítók részének levonása után
99.382.636 korona volt. A társulat javára
mutatkozó tartalékemelkedés 9.047.483 korona.
A tüzbiztosítási ágazatban 24.507.249 korona
volt a díjbevétel, vagyis 1.530.621 koronával
több, mint az előző évben. A szállítványi
osztályban 2.136.688 és betöréss-biztosításokból
407.376 korona folyt be díjakban. Viszontbizto-
sítási díjak fejében összesen 11.957.027 korona
fizetett ki e három ágazatban, míg kár-
fizetésekre 18.139.787 korona és a viszontbizto-
sítások levonásával 9.640.606 korona fordít-
tatott. A díjtartalékok 16.606.043 koronára
és a viszontbiztosítások levonásával 9.284.607
koronára rugnak. Az igazgatóság javaslata-
ra elhatározta a közgyűlés, hogy a díj-
és kártartalékok dotálása után fenmaradó
tiszta nyereségből 100.000 koronát az A) mérleg
rendelkezési tartalékának 1.000.000 koronára és
200.000 koronát a B) mérleg rendelkezési tartal-
ékának 1.500.000 koronára leendő felemelésére
fordít. Az osztalék részvényenkint 250 koronában
állapított meg. A társulat tartalékai a függő
kárak fejében tartalékba helyezett 3.258.595 ko-
ronát leszámítva 1907. december 31-én meghalad-
ják a 119 millió koronát és pedig: Díjtartalékok
(a viszontbiztosítások levonásával) 108.167.243 kor.;
arfolyam ingadozási tartalékok (az 1907. évi jelen-
tékeny könyvszerinti arfolyam veszteség leírása
után) 1.878.952 korona; nyereségből tartalmak
9.400.000 kor. A társulati alkalmazottak nyugdíj-,
valamint takaré- és ellátási pénztárának vagyona
2.285.139 koronára rug. — Magyarországi osztály:
Budapest, IV., Váci-utca 20. sz. Sebestyén
Henrik, vezértitkár.

Nyilttér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Jól bevezetett elsőrendű életbiztosító-társaság

:: Nagybecskerek székhelyével ::
vezérigynökséget óhajt szervezni,
amelynek élére közkedvelt, tekintélyes és óvadékképes egyén kerestetik.

Ajánlatok „Biztos jövedelem” jelige

alatt kéretnek **Goldberg A. V.**
hirdetési irodába Budapest, IV.,
:: **Röser-bazár.** ::
443-21

VÁLASZ

mindazon támadásokra, melyek az impregnált és szelecionált (válogatott) takarmány répmagra (csillag védjeggyel) vonatkoznak.

Mindédeig hallgattunk azokról a rendszeresen folytatott támadások és gyanúsításokról, melyek szóban és írásban érintették a nagytekintélyű Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő céget Budapesten.

De miután a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” lapjának legutolsó számaiban a „Jaensch” nevet is említi, ezennel a következőket jelenjük ki a nyilvánosság előtt:

1. Minden egyes bál csillagjegyű védjeggyel és eredeti ölmazárral ellátott takarmány répmag, melyet a Mauthner Ödön cégnek szállítottunk, **tényleg impregnálva is lett.** — **NEM IGAZ** tehát, ha Rázsó tanár ur vagy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” lapjának szerkesztője ennek ellenkezőjét állítják.

2. Minden egyes bál takarmány répmag, melyet ami ölmazárral a Mauthner Ödön cégnek szállítottunk, teljesen kifejezett, nehéz, eredeti jelleggel bíró anyarépákból származik, melyet tápérték tartalmára nézve laboratóriumunkban **egyenként** megvizsgálunk. — **NEM IGAZ** tehát, ha Rázsó tanár ur vagy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” vezetője ennek az ellenkezőjét állítják.

3. Sohasem kértük a „Német Gazdasági Egyesület”-et, hogy tenyésztésünket a magtenyésztési törzskönyvbe beiktassa. **NEM IGAZ** tehát, ha ezt bármely oldalról is állítják. — Az az állítás **SEM IGAZ**, hogy répmag tenyésztésünk bevezetésére vonatkozó kérelmünket a „Német Gazdasági Egyesület” bíráló-bizottsága visszautasította volna, mert eziránt sohasem folyamodtunk.

4. **IGAZ AZONBAN** az, hogy minden nagyobb, szolid tenyésztő német cég az anyanövény kiválasztása által igyekszik termékeit megjavítani, — hogy velünk együtt létezik sok magtenyésztő, ki a laboratóriumában **való egyenkénti vizsgálattal** a takarmányrépa minőségét javítja, ami nem tévesztendő össze azal a szokásos szemmérték után való válogatással, melyet minden gazda egyedül is eszközölhet. Ezen eljárás természetesen össze sem hasonlítható és elenyésző értékkel bír a vegyi vizsgálat alapján kiválasztott anyarépákkal szemben.

5. **Igaz végül**, hogy nincs oly szolid német takarmányrépa magtermelő, ki szelecionált (válogatott) anyarépáról származó eredeti magvait olcsóbb áron bocsájtaná forgalomba mint mi.

Az igen tisztelt gazdaközönség eléggé intelligens, hogy a mi nyilatkozatunkból levonja azt a következtetést, hogy mely indító okokra vezetendő vissza az a hájsza, melyet a mi szelecionált (válogatott) anyarépákról tenyésztett impregnált takarmányrépmagunk ellen indítottak, s e hájszának fővonásaiban ne lásson mást, mint gyűlöletet és irigységből fakadó gyanúsításokat.

Ha nálunk terjesztenek **ehhez hasonló irigy, valótlan állításokat**, az illetők ellen megindítjuk a büntető eljárást.

Ascherleben, 1908. április hó.
Gustav Jaensch & Co
432-11 magtermelési részvénytársaság.

REITER =
fény-, lég-, és
napfürdő-intézet

= **VERSECEN**
a modern gyógyászat legmagasabb
fokán áll. ::
421-53

Prospektus ingyen!

Prospektus ingyen!

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csőszelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunára: reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p.; délután 5 óra 25 p. c.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Mérlegképes
könyvelő

elvállal olcsó díjazás mellett a
délutáni és esti órákra könyve-
lést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

423-x 3

581/1908. sz. A temesvári m. kir. folyammérnöki hivatal.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint alóliroft ezennel közhírré teszi, hogy a Bégacsatorna védőtöltésiben ebben az évben **termett fű** kisebb szakaszokban nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatik.

Az árverés f. évi május hó 18-án reggel 7 órakor Temesvárott a módosi vasuti hidnál veszi kezdetét.

1. Május 18-án Temesvártól a „Csurgó”-ig.

2. Május 19-én a „Csurgó”-tól a magyarrittebei hidig.

3. Május 20-án a magyarrittebei hidtól Jankahidig terjedő csatorna-szakaszon és pedig mindenütt a helyszínén lesz az árverés a kir. folyammérnöki hivatal kiküldöttje által megtartva.

Miről a venni szándékozókát tájékozás céljából oly megjegyzéssel értesitem, hogy a kir. folyamfelügyelőknél és kir. csatorna-öröknél, nemkülönbén a Bégacsatornával szomszédos községek elöljáróságainál, ugy az elárverelés alá kerülő szakaszoknak részletes kimutatását, mint az árverési felvételeket a mai naptól kezdve megtekinthetik.

Temesvár, 1908. évi április hó 30-án.

A hivatal főnöke:
Cseresnyés Jenő,
kir. főmérnök.

44-31

NYOMDÁSZ-
TANULÓNAK

egy jó családból való
fiu azonnal felvétetik.
Bővebbet e lap kiadó-
hivatalában.

52-x. 23

ALMÁSY ÉS SZEPESSY

könyv-, zenemű- és papirkereskedése NAGYBECSKEREK.

Telefon 22.

Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

Graza: „A magyar szabadságharc története”, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.

Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 10 kötet, 500 korona helyett 350 korona.

Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története”, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.

Kisfaludy Sár dor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.

Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.

Vörösmarty lyrai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.

Deák Ferenc: „Levelek”, 10 korona 40 helyett 8 korona.

„Gondolatok” 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.

Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.

Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEÁL” IRÓGÉP

torontálmegyei vezérképviselősege.

229-x 18

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

Szerkesztő

Zápolya

hová a lap

minden

Kia

Pleitz Fer.

Nagybecskere

hová a lap

sek és a

natkozó fel

Tele

Nagy

Toron

déléltől tá

Botka Be

A kö

nagyobb

bizottsági

el a gyűlé

keltettek

Fon

megye

vita nélk

tűdövész

rendelete

A szabály

uttörő e

megye la

védeni, d

a szabály

magas sz

telt előad

lan elism

Geiza biz

ben külön

rendelet n

Élenk

csávós—n

melyre n

többséggel

lett döntő

vármegye

A kö

különbén

Jelen

Béla, Zsib

Géza, Papp

Bobor Gy

Hertelendy

Horváth Z

Schira Kár

Lafleur Pa

Ádám, Bel

lágyi Alber

Lajos, Maz

Aurél, Gros

Birg Konr

Ádám Sánd

Fohsz Gy

Tivadar, dr

Jósef, Neu

Nándor, J

Tyakojev Ja

Miklea, Ch

Károly, dr

Várady Im

Kálmán, dr

József, Istv

István, Hille

Bielek Ant

kovics Bol

Hegedüs K

Mesterovics

vics Mikl

A köz

főispán 10

zólte a meg

Dr. V

mindenekel

számadásait

megye gazd

mozgott, kér

számadóknak

ME

hogyan

csakis

ásványv

(297b-15.5)